

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 153/14

Λουξεμβούργο, 19 Νοεμβρίου 2014

Απόφαση στην υπόθεση C-404/13
The Queen, κατόπιν αιτήσεως της ClientEarth κατά The Secretary of State
for the Environment, Food and Rural Affairs

Το Δικαστήριο αποσαφηνίζει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις οριακές τιμές του διοξειδίου του αζώτου

Όταν κράτος μέλος διαπιστώνει ότι δεν μπορεί να τηρήσει τις οριακές τιμές εντός της προθεσμίας που τάσσει η οδηγία για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, και προτίθεται να ζητήσει παράταση της εν λόγω προθεσμίας κατά μία πενταετία το πολύ, τότε οφείλει να υποβάλει, πέραν της σχετικής αιτήσεως, σχέδιο για την ποιότητα του αέρα από το οποίο πρέπει να προκύπτει με ποιον τρόπο θα εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς τις οριακές τιμές πριν από το πέρας της νέας προθεσμίας

Η οδηγία για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα¹ θέτει τις οριακές τιμές για ορισμένους ρύπους στον ατμοσφαιρικό αέρα. Ως προς το διοξείδιο του αζώτου, δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε υπέρβαση των οικείων οριακών τιμών μετά την 1η Ιανουαρίου 2010. Εντούτοις, η οδηγία προβλέπει ότι, όταν σε συγκεκριμένες ζώνες ή οικισμούς όπου οι συνθήκες είναι ιδιαίτερες δύσκολες, είναι αδύνατο να τηρηθούν οι οριακές τιμές πριν από την ως άνω καταληκτική ημερομηνία παρά την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει παράταση της προθεσμίας, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2015 το αργότερο. Η δυνατότητα αυτή αναγνωρίζεται υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος θα εκπονήσει, σύμφωνα με τις επιταγές της οδηγίας, σχέδιο για την ποιότητα του αέρα από το οποίο να προκύπτει με ποιον τρόπο θα εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς τις οριακές τιμές πριν από το πέρας της νέας προθεσμίας.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο σημειώθηκε, κατά το 2010, υπέρβαση των οριακών τιμών του διοξειδίου του αζώτου σε 40 από τις 43 ζώνες στις οποίες έχει χωριστεί το κράτος μέλος για τους σκοπούς της οδηγίας. Τον Σεπτέμβριο του 2011 το κράτος αυτό υπέβαλε στην Επιτροπή σχέδια συνοδευόμενα από αιτήσεις παρατάσεως της προθεσμίας ως προς 24 από τις 40 ζώνες για τις οποίες αναμενόταν ότι επρόκειτο να επιτευχθεί συμμόρφωση προς τις οριακές τιμές πριν από την 1η Ιανουαρίου 2015. Για τις υπόλοιπες 16 περιπτώσεις ζωνών και οικισμών (περιλαμβανομένου του «Greater London», δηλαδή της ευρύτερης περιοχής του Λονδίνου), όπου, βάσει των οικείων σχεδίων για την ποιότητα του αέρα, η συμμόρφωση προς τις οριακές τιμές θα επερχόταν μεταξύ των ετών 2015 και 2025, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν υπέβαλε αίτηση παρατάσεως της σχετικής προθεσμίας.

Η ClientEarth, μη κυβερνητική οργάνωση για την προστασία του περιβάλλοντος, προσέφυγε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων με αίτημα να υποχρεωθεί η βρετανική κυβέρνηση να αναθεωρήσει τα ως άνω σχέδια ώστε να προκύπτει από αυτά με ποιον ακριβώς τρόπο επρόκειτο να επιτευχθεί η συμμόρφωση προς τις οριακές τιμές για το διοξείδιο του αζώτου το συντομότερο δυνατό και, εν πάση περιπτώσει, το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2015.

Το Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου), το οποίο καλείται να αποφανθεί σε τελευταίο βαθμό, ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν, σε περίπτωση όπου δεν έχει επιτευχθεί συμμόρφωση προς τις οριακές τιμές πριν από την 1η Ιανουαρίου 2010, το οικείο κράτος μέλος οφείλει να αιτηθεί παράταση της προθεσμίας. Ερωτά επίσης κατά πόσον η εκπόνηση σχεδίου για την ποιότητα του αέρα έχει σημασία ως προς το ζήτημα αν το κράτος μέλος εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία ή όχι, καθώς

¹ Οδηγία 2008/50/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη (ΕΕ L 152, σ. 1).

και, σε περίπτωση όπου διαπιστωθεί ότι συντρέχει παράβαση των υποχρεώσεων αυτών, ποια μέτρα πρέπει να λάβει συναφώς το εθνικό δικαστήριο.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει επ' αυτού ότι, όσον αφορά το διοξείδιο του αζώτου, η οδηγία ορίζει ότι «απαγορεύεται κάθε υπέρβαση» των οριακών τιμών, όπερ ισοδυναμεί με υποχρέωση επιτεύξεως συγκεκριμένου αποτελέσματος. Δυνατότητα παρατάσεως της προθεσμίας που τάχθηκε αρχικώς αναγνωρίζεται μόνον όταν εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρά προβλήματα συμμορφώσεως παρά την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων προς αντιμετώπιση της ρυπάνσεως.

Κατόπιν τούτου, προκειμένου να μπορεί να παραταθεί το πολύ για πέντε έτη η προθεσμία την οποία τάσσει η οδηγία, το οικείο κράτος μέλος οφείλει να υποβάλει σχετική αίτηση εφόσον αντικειμενικά προκύπτει, βάσει των υφιστάμενων δεδομένων και παρά την εκ μέρους του εφαρμογή κατάλληλων μέτρων προς αντιμετώπιση της ρυπάνσεως, ότι η συμμόρφωση προς τις οριακές τιμές δεν θα είναι, σε συγκεκριμένη ζώνη ή οικισμό, δυνατή κατά το πέρας της προαναφερθείσας προθεσμίας. Η οδηγία ουδεμία εξαίρεση προβλέπει από την υποχρέωση αυτή.

Στη συνέχεια το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, όταν σημειώνεται υπέρβαση των οριακών τιμών του διοξειδίου του αζώτου μετά τη λήξη της προθεσμίας και δεν έχει υποβληθεί αίτηση παρατάσεως, το οικείο κράτος μέλος υποχρεούται και σε αυτή την περίπτωση να εκπονήσει σχέδιο για την ποιότητα του αέρα, το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει κατάλληλα μέτρα ώστε η περίοδος υπερβάσεως να είναι η συντομότερη δυνατή. Εντούτοις, το γεγονός και μόνον ότι έχει καταρτιστεί τέτοιο σχέδιο δεν αρκεί για να γίνει δεκτό ότι το εν λόγω κράτος μέλος έχει εκπληρώσει απολύτως τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία.

Σε περίπτωση όπου κράτος μέλος ούτε έχει συμμορφωθεί προς τις οριακές τιμές ούτε έχει ζητήσει παράταση της προθεσμίας υπό τους όρους που θέτει η οδηγία, απόκειται στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο, εφόσον του υποβληθεί σχετικό αίτημα, να λάβει έναντι της εθνικής αρχής κάθε αναγκαίο μέτρο, όπως παραδείγματος χάριν να της απευθύνει διαταγή, ώστε η τελευταία να υποχρεωθεί να εκπονήσει το απαιτούμενο σχέδιο σύμφωνα με τα όσα προβλέπει η ίδια οδηγία, προκειμένου η περίοδος υπερβάσεως να είναι η συντομότερη δυνατή.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106